

Tehniline kirjeldus

„Lastekaitsetöötajate täienduskoolituse „Lahenduskeskne lähenemine töös laste ja peredega“ väljatöötamine ja läbiviimine“

Sotsiaalkindlustusamet korraldab täienduskoolitusi lastekaitsetöötajatele lastekaitse seaduse § 15 lõige 3 punkti 4¹ alusel. 2024. aastal loodi e-kursus „[Lastekaitsetöö põhialused](#)“, mis annab lastekaitsetöötajatele vajalikud baasteadmised ja -oskused laste õiguste ja heaolu tagamiseks, sh ka lahenduskesksel lähenemisel põhinevad suhtlemisvõtted. Käesoleva hankega hangime täienduskoolitust, mis annab lastekaitsetöötajatele süvendatud teadmised ja oskused lahenduskesksest lähenemisest ja metoodikast – aluspõhimõtted, küsimuste tüübid, mis suunavad lahenduste leidmisele, konstruktiivse tagasiside andmine, keeruliste klientidega konstruktiivne suhtlemine.

Hange hõlmab:

- a) terviklikku täienduskoolituse väljatöötamist (õppekava ja koolitusprogramm, sh koolituste sisu, õppemetoodika, õppe hindamiskriteeriumid ja õppematerjalid);
- b) hanke alusdokumentidele vastavate täienduskoolituste läbiviimist.

Hanget rahastatakse perioodil 01.06.2024-31.05.2028 ellu viidava Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme „Sotsiaalse kaasatuse toetamine“ programmikomponendi „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide tasemeõppe ja kvalifikatsiooni kaasajastamine ning koolitus- ja tugisüsteemi arendamine“ tegevuste rakendamise tingimuste vahenditest ja vajadusel riigieelarvest.

1. Koolituse eesmärk ja sihtgrupp**Eesmärk:**

Täienduskoolituse läbinud osaleja mõistab lahenduskeskse lähenemise põhimõtteid ning oskab rakendada lahenduskeskset lähenemist klientidega suhtlemisel (sh koostööle vastupanu osutavate klientidega).

Sihtgrupp:

Peamiseks sihtgrupiks on kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajad ja lastekaitsevaldkonna juhid. Lisaks osalevad täienduskoolitustel Sotsiaalkindlustusameti spetsialistid, kes nõustavad või teevad koostööd kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajatega, ning teised laste ja peredega töötavad spetsialistid, kes on lastekaitsetöötajate võrgustikupartnerid (sotsiaalvaldkonnas, hariduses, meditsiinis, korra- ja sotsiaalkaitsetes vms).

Täienduskoolitusel osalejate varasem töökogemus võib olla erinev – sihtrühmas on nii alustavaid spetsialiste kui ka pikaajalise kogemusega lastekaitsetöötajaid. Täienduskoolituselt oodatakse sisult süvendatud ja praktilist käsitlust, mis toetab osalejate pädevuse edasist arengut ning on rakendatav nende igapäevatöös. Täienduskoolituse sisu ja õppemeetodite kavandamisel peab Täitja arvestama osalejate erineva kogemustasemega, et täienduskoolitus toetaks tõhusalt kõigi, ka pika töökogemusega osalejate, professionaalset pädevust.

2. Täienduskoolituse sisu ja tehnilised nõuded**2.1. Täienduskoolituse teemad**

Täienduskoolitusel käsitletakse vähemalt järgmisi teemasid:

- lahenduskeskse lähenemisviisi kasutamise põhimõtted;
- lahenduskeskne vs probleemikeskne lähenemine;
- lahenduskeskses nõustamises kasutatavate küsimuste tüübid;
- lahenduskeskse suhtlemise põhitehnika;
- klienditüübid ja sellest tulenevalt suhtluse juhtimise erinevused;
- traumajärgne lahenduskeskne toetamine;
- konstruktiivne tagasiside lahenduskeskse sõnastuse kaudu;

- emotsionaalselt pingelise, sh konfliktse vahetu või telefonisuhtluse juhtimine;
- nõustaja isik efektiivse lahenduskeskse lähenemise juures.

2.2. Täienduskoolituse õpiväljundid

Täienduskoolituse läbinud osaleja:

- mõistab lahenduskeskse lähenemisviisi põhimõtteid ja nende rakendamist igapäevatoos;
- valib küsimusi, mis suunavad vestlusi probleemikeskselt lahenduskesksele lähenemisele;
- järgib konstruktiivse tagasiside andmisel lahenduskeskse sõnastuse põhimõtteid;
- valib suhtlemisstrateegiaid lähtudes olukorrast ja olukorda mõjutavatest teguritest;
- teab, kuidas juhtida konstruktiivselt suhtlust keeruliste ja koostööle vastupanu osutavate klientidega kasutades efektiivseid suhtlemisstrateegiaid;
- teab, kuidas juhtida emotsionaalselt pingelist vahetut või telefonisuhtlust kasutades lahenduskeskseid tehnikaid.

Antud õpiväljundite ja teemade valik on miinimum. Täitja võib omalt poolt pakkuda täiendavaid teemasid ja õpiväljundeid, kui need aitavad kaasa täienduskoolituse eesmärgi saavutamisele.

2.3. Täienduskoolituse õppematerjalid

Täienduskoolituse läbiviimiseks loob Täitja õppematerjalid – koolitusmaterjali edasiandmiseks esitluse (nt MS Powerpoint) ja töövihiku/töölehed.

Õppematerjalid peavad

- 1) olema kasutatavad ka peale täienduskoolitust lastekaitsetöötajatele abistava vahendina igapäevatoos;
- 2) toetama õppekava eesmärkide täitmist ja õpiväljundite saavutamist, sh praktiliste ülesannete läbiviimist;
- 3) olema asjakohased, tõenduspõhised ning hõlmama täienduskoolituse sisu puudutavaid olulisi teemasid ja mõisteid;
- 4) õppematerjalid tuleb üle anda terviklikult digitaalsel kujul (nt Wordi või muus redigeeritavas formaadis);
- 5) õppematerjalid antakse Tellija kasutusse koos täielike õigustega, sealhulgas nende kohandamiseks, paljundamiseks ja edastamiseks;
- 6) õppematerjalid ning nende täiendamine/muutmine kooskõlastatakse Tellija ja Täitja vahel lepingu täitmise käigus.

Õppematerjali koostamisel tuleb kasutada projekti logo ja viidata Šveitsi-Eesti koostööprojekti rahastamise allikale. Täpsed viitamisjuhised, sh logo, annab Tellija Täitjale peale lepingu sõlmimist. Tellija tagasisidet õppematerjalide vormistuse osas (logod, kirjavead jne) tuleb arvesse võtta ja teha materjalides vastavalt tagasisidele muudatusi. Täitja esitab välja töötatud õppematerjalid meili teel Tellija kontaktisikule hiljemalt viis tööpäeva enne täienduskoolituse toimumist.

2.4. Nõuded täienduskoolitusele ja selle läbiviimisele

- Täitja loob koostöös Tellijaga õppekava ja koolitusprogrammi. Lõplik õppekava koostatakse Täitja ja Tellija koostöös. Tellija võib küsida selgitusi Täitja õppekava projektis valitud teemade ja meetodite osas, anda suuniseid õppeprotsessi ja materjalide ning koolituse sisu ja korralduse osas.
- Täienduskoolituse õppekava kinnitab Tellija. Täitja viib täienduskoolituse läbi vastavalt kinnitatud õppekavale ja koolitusprogrammile.
- Koolitusprogrammi koostamisel ja teemade/meetodite valikul peab arvestama täienduskoolituse praktilise suunitlusega ehk täienduskoolitus peab andma lastekaitsetöötajatele lisaks teoreetilistele teadmistele ka praktilisi oskusi, meetodeid ja tööriistu enda töö tegemiseks. Meetodid peavad olema valitud selliselt, et need aitavad saavutada valitud õpiväljundeid ja ka hinnata koolituse käigus õpiväljundite saavutamist osalejate poolt.
- Tellija ei taga koolitajale täienduskoolituse läbiviimiseks arvutit.
- Tellijal on õigus korraldada koolitajaga vajadusel eelkohtumine enne koolitusperioodi algust, et täpsustada täienduskoolituse õppekava, koolituspäeva korralduslikke

küsimusi ning ootusi. Koolitusperioodi jooksul võib Tellija algetada ka vahekohtumisi, et arutada korralduslikke küsimusi, saada ja anda tagasisidet ning teha vajalikke muudatusi.

- Tellija kogub täienduskoolitusel osalejatelt tagasiside pärast täienduskoolituse toimumist ning edastab selle koolitajale vajadusel koos ettepanekutega koolitusprogrammi täiendamiseks või muutmiseks.
- Tellija väljastab tunnistuse igale täienduskoolituse läbinud osalejale, kes on läbinud kõigi õpiväljundite saavutamise hindamise. Juhul, kui osaleja ei läbinud kõigi õpiväljundite hindamist, väljastab Tellija talle osalemise tõendi.

3. Täienduskoolituse maht, aeg ja koht

- 3.1. Täienduskoolitus on kahepäevane (kaks eraldi koolituspäeva, mis ei ole järjestikused) ja maht kokku on 14 akadeemilist tundi.
- 3.2. Ühe koolitusgrupi suurus on kuni 25 osalejat.
- 3.3. 2026. aastal korraldatakse täienduskoolitus kuni kolmele koolitusgrupile. Tellijal on õigus kokkuleppel Täitjaga tellida veel kuni kolm lisakoolitust sama hinnaga 2027. aastal, tingimusel, et Tellija eelarvelised vahendid seda võimaldavad.
- 3.4. Tellija korraldab koolitusgruppide komplekteerimise ja koolituspäevadel osalejate registreerimise. Tellijal on õigus jätta täienduskoolitus ära, kui grupp ei täitu.
- 3.5. Täienduskoolitustel osaleb koha peal Tellija esindaja.
- 3.6. Täienduskoolitused toimuvad kontaktkoolitustena. Koolituste toimumiskohade ja toitlustuse eest vastutab Tellija.
- 3.7. Täienduskoolitused toimuvad, kas Tallinnas või Tartus. Täpsed toimumiskohad selguvad peale lepingu sõlmimist.
 - 3.7.1. Kui 2027. aastal tellitakse lisakoolitusi, siis ühe koolitusgrupi toimumiskohaks on mõni muu asukoht (näiteks Jõhvi või Rakvere).
- 3.8. Täienduskoolitused toimuvad eeldatavalt perioodil mai 2026 kuni detsember 2027. Täpsed kuupäevad lepatakse Täitjaga kokku peale lepingu sõlmimist.
- 3.9. Koolituste 2026. aasta eeldatav ajakava on järgmine:

Koolitusgrupp	Toimumiskoht	Eeldatav toimumisaeg*
Esimene grupp 2026	Tallinn	Mai - juuni
Teine grupp 2026	Tartu	Mai - juuni
Kolmas grupp 2026	Tallinn	September-oktoober

* Hankijal on õigus koolituste eeldatavat toimumisaega muuta. Peamiseks muutmise põhjuseks on koolitusgrupi mittetäituvus või koolitusel osalejate/koolitaja haigestumine. Muutmises lepivad osapooled omavahel kokku.

4. Keskkonnahoidlikud tingimused

- 4.1. Tellija ja Täitja vahelised töökoosolekud viia läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge.
- 4.2. Täitja peab vältima tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistama digitaalsel kujul olevaid materjale.
- 4.3. Täitja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefailide ning seega vähendada digireostust.
- 4.4. Lepingu täitmise järgselt kustutatakse üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

5. Nõuded koolitajale

Arvestades teenuse iseloomu ning seotust laste heaolu valdkonnaga, tagab Täitja teenuse osutamisel meeskonnaliikmed, kes ei ole toime pannud süütegu alaealise vastu ega isikuvastast süütegu ning kelle suhtes ei ole teenuse osutamise ajal pooleli menetlust nimetatud süütegudega seoses.

- 5.1. Koolitajal peab olema sotsiaalteaduste magistrikraad, kas sotsiaalteenuste või psühholoogia õppekavagrupis.
Õpekavagruppi kuuluvate õppekavarühmade info on leitav Vabariigi Valitsuse 11. juuli 2019. a määruse nr 62 „Kõrgharidusstandard” Lisast 3.
- 5.2. Koolitajal peab olema vähemalt kahe aasta pikkune praktilise kriisinõustamise kogemus klienditöös haridus-, sotsiaal-, tervise- või korrakaitsevaldkonnas viimase 5 aasta jooksul.
- 5.3. Koolitajal peab olema vähemalt kolme hankeesemega samaväärsete koolituste väljatöötamise ning läbiviimise kogemus viimase 5 aasta jooksul.
Samaväärseks koolituseks loetakse koolitust, mis käsitleb lahenduskeskse lähenemise teooriat ja selle rakendamist klienditöös, sh suhtlemist sundkliendiga, keeruliste suhtlusolukordade juhtimist ning lahenduskesksete töövõtete kasutamist praktikas.
Arvesse lähevad koolitused, mille maht on vähemalt neli akadeemilist tundi ja mis vastavad täiskasvanute koolituse seaduse (TäKS) nõuetele (koolitusi, mis on kinnitatud õpiväljundipõhise õppekava ja õppekorralduse aluste kohaselt).